

واحد مطالعات آماری و راهبردی دبیرخانه
انجمن صنایع نساجی ایران

مروری بر مراودات تجاری کشور بلاروس

۷۹

تهیه، تنظیم و گردآوری: زینب بخشی نفوتی

 @aiti.org.ir

 09129583657

 t.me/aiti1395

 www.aiti.org.ir

 26200196

 info@aiti.org.ir

زمستان ۱۴۰۲

استفاده از مطالب این جزوه با ذکر مأخذ بلامانع است

* پیشگفتار: به علت جنگ پیش آمده در ابتدای سال ۲۰۲۲ میان اوکراین و روسیه و جهت گیری بلاروس به سمت روسیه سبب شده است تا اطلاعات ثبت شده از تجارت بلاروس در سال ۲۰۲۲ در سایت ITC به صورت اطلاعات آینده‌ای توسط شرکای تجاری آنتیثت گردد، لذا در این گزارش عمده اطلاعات مربوط به این کشور را، در سال ۲۰۲۱ که از صحت آن اطمینان داشته‌ایم، گردآوری نمودیم*

مقدمه

بلاروس یا روسیه سفید یکی از کشورهای بخش اروپای شرقی است که با خشکی محصور گشته است. این کشور با کشورهای روسیه، اوکراین، لیتوانی، لتونی و لهستان هم‌سایه می‌باشد. بلاروس به اندازه ۲۰۷۶۰۰ کیلومتر مربع مساحت دارد. سطح این کشور به نواحی: ۴٪ شهری، ۴۳٪ جنگل، ۴۲٪ بخش کشاورزی، ۲٪ بخش آبی و ۱۱٪ سایر نواحی تقسیم‌بندی می‌شود. پایتخت این کشور شهر مینسک از بزرگترین شهرهای این کشور است. از سایر شهرهای مهم بلاروس می‌توان گومل، موگیلف، ویتبسک، گرونا و برست را نام برد. مینسک یک شهر بازسازی شده و مدرن بعد از جنگ جهانی دوم بوده که حدود یک پنجم جمعیت این کشور را در خود جای داده است [۱].

جمعیت این کشور برابر با ۹ ۲۲۸ ۰۷۱ نفر است. از این جمعیت ۲۰٪ در روستا و ۸۰٪ در شهر سکونت دارند. عمده جمعیت بلاروس را زنان با سهم ۵۴٪ تشکیل داده‌اند. در مورد مذهب مردم بلاروس اطلاعات کمی دقیقی وجود ندارد اما عمده افراد این کشور پیرو دین مسیحیت هستند. مردم بلاروس عمدتاً با سهم ۷۰٫۲٪ به زبان روسی، ۲۳٫۴٪ به زبان بلاروسی، ۱٫۳٪ اوکراینی و مابقی به سایر زبان‌ها صحبت می‌کنند [۱].

این کشور از آب و هوا معتدلی برخوردار است؛ در بخش شمالی در ماه‌های تابستانی اگرچه روزها چندان گرم نمی‌باشد اما طولانی‌تر از روزهای باقی سال است. میانگین دمای روز در بلاروس در محدوده ۲- الی ۲۵ درجه سانتی‌گراد متغییر است. البته در برخی از نواحی این دما ۲۶ درجه سانتی‌گراد می‌رسد و در ماه‌های سرد سال تا ۷- درجه سانتی‌گراد کاهش می‌یابد [۱]. واحد پولی این کشور، روبل بلاروسی است که برابر با ۱۲۸۵۹ ریال می‌باشد. شاخص توسعه انسانی بلاروس در سال ۲۰۲۱ برابر با ۰٫۸۰۸ ثبت شده است و رتبه ۶۰م در میان کشورهای جهان را داراست. با توجه به شاخص توسعه انسانی در مقایسه با ایران، مردم این کشور از سطح رفاه و آرامش بیشتری برخوردار هستند.

تاریخ

در پایان قرن ۱۸ میلادی بلاروس توسط امپراطوری روسیه اشغال شد. در سال ۱۹۱۸ این کشور به یک جمهوری ملی تبدیل گردید تا توسط بلشویک‌ها بتواند به اتحادیه جماهیر شوروی بپیوندد. در جنگ جهانی دوم این کشور توسط نازی‌های آلمانی اشغال گردید و در ۱۹۴۴ توسط استالین باز پس گرفته شد و تا سال ۱۹۹۱ تحت کنترل شوروی باقی‌ماند. بلاروس از زمان استقلال، روابط نزدیک خود را با روسیه حفظ نمود. در سال ۱۹۹۹ دو کشور پیمان بنیاد دولتی را امضا کردند که هدف آن ایجاد یک کنفدراسیون سیاسی یکپارچه با یک واحد پولی مشترک بود. اثرات جماهیر شوروی همچنان در بلاروس پابرجاست و به صورت احزاب سیاسی و نوع حکومت باقی‌مانده در آن قابل شناسایی است [۲].

در اثر رخداد جنگ میان اوکراین و روسیه، کشورهای اتحادیه اروپا و بسیاری از کشورهای توسعه یافته، بلاروس را به علت حمایت نظامی روسیه مورد هدف تحریم‌های خود قرار دادند که شامل محدودیت و محرومیت از خدمات مالی، خدمات تجاری و خدمات لجستیکی بود. این تحریم‌ها سبب گردید تا تورم این کشور دو رقمی گردد و نسبت به سال گذشته به مقدار ۶۰٪ افزایش یابد. تحریمات جدیدی که بر روی صنایع معدنی، کود شیمیایی، ماشین‌آلات و محصولات نفتی صورت گرفت، سبب شد تا اقتصاد این کشور بیشتر آسیب ببیند [۳].

از دست دادن اوکراین به عنوان یک شریک تجاری بزرگ نیز تأثیر منفی و قابل توجهی بر تجارت بلاروس داشته است، علی‌الخصوص که ۷۰٪ از تجارت این دو کشور بر روی محصولات نفتی بوده است. صادرات به اوکراین ۵/۵ درصد و واردات از آن ۲/۵ درصد از تولید ناخالص داخلی بلاروس را تشکیل می‌دادند. در حال حاضر روسیه و قزاقستان مهمترین شرکای تجاری کنونی بلاروس هستند [۴]. در مقایسه با ایران این کشور از تراز تجاری منفی برخوردار است. با توجه به اطلاعات ثبت شده در بانک جهانی سرانه تولید ناخالص داخلی این کشور در ۵ سال اخیر نسبت به ایران همواره بیشتر بوده است.

جدول ۱_ شاخص تجاری و اقتصادی بلاروس

بلاروس				
سال	واردات (میلیارد دلار)	صادرات (میلیارد دلار)	GDP (میلیارد دلار)	تورم
۲۰۱۸	۳۸,۴۱	۳۳,۷۳	۶۰,۰۳	۴,۹
۲۰۱۹	۳۹,۴۸	۳۲,۹۵	۶۴,۴۱	۵,۶
۲۰۲۰	۳۲,۷۷	۲۹,۱۸	۶۱,۳۷	۵,۵
۲۰۲۱	۴۱,۳۹	۳۹,۷۶	۶۹,۶۷	۹,۵
۲۰۲۲	۳۸,۶۶	۲۲,۷۹	۷۲,۷۹	۱۵,۲

منبع: World bank

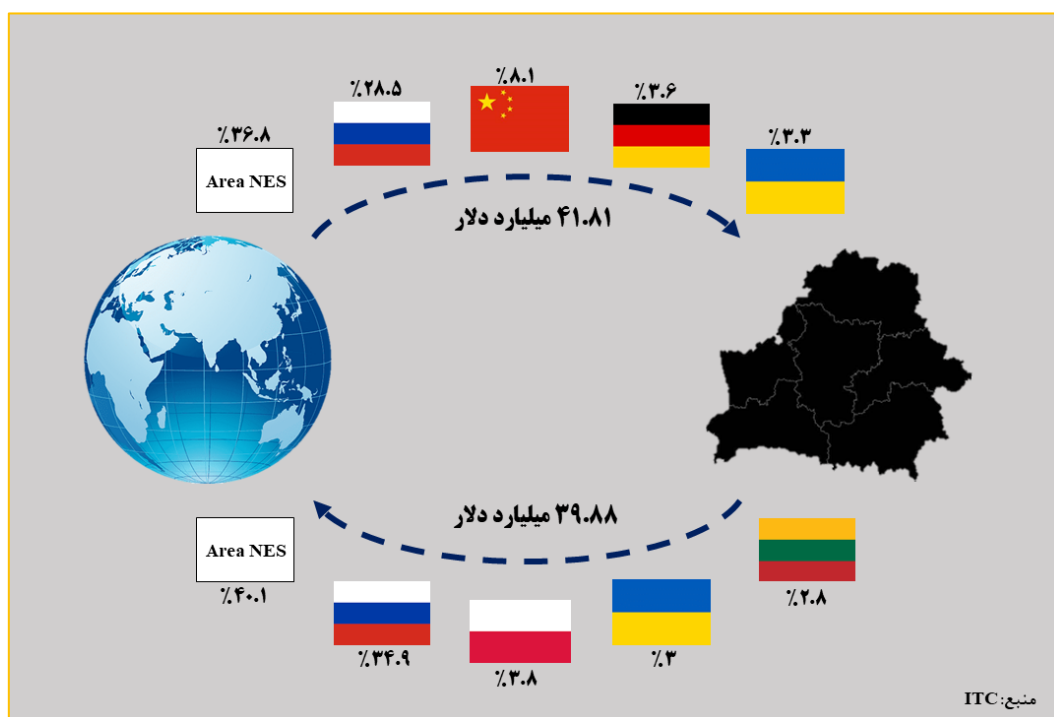
جدول ۲_ شاخص تجاری و اقتصادی ایران

ایران				
سال	واردات (میلیارد دلار)	صادرات (میلیارد دلار)	GDP (میلیارد دلار)	تورم
۲۰۱۸	۴۹,۳۵	۱۰۳,۴۲	۳۲۷,۹	۸
۲۰۱۹	۴۱,۸۳	۶۵,۷۲	۲۸۳,۶۵	۱۸
۲۰۲۰	۳۸,۷۶	۴۶,۹۲	۲۳۹,۷۴	۳۹,۹
۲۰۲۱	۴۸,۹۸	۷۱,۶۵	۳۵۹,۱	۳۰,۶
۲۰۲۲	۵۵,۴۵	۷۳	۳۸۸,۵۴	۴۳,۴

منبع: World bank

اطلاعات زیر مربوط به ده کشور اول تجاری بلاروس در بخش واردات و صادرات است که از مرکز ITC (International Trade Centre) در سال ۲۰۲۱، به همراه عمده کالاهای تجارت یافته، ارزش کالاهای نساجی تجارت یافته و درصد حجم تجارت نساجی نسبت به کل بخش آن تجارت گردآوری شده است. طبق این سایت ارزش واردات بلاروس ۴۱،۸۱ میلیارد دلار در رتبه ۶۱ جهانی و ارزش صادرات ۳۹،۸۸ میلیارد دلار در رتبه ۶۳ جهانی است.

از عمده کالاهای وارد شده به این کشور می‌توان به ماشین آلات الکتریکی و مکانیکی، وسایل نقلیه، خودرو، فلزات و دارو اشاره نمود. در بخش صادرات عمده کالاهای صادر شده شامل سوخت و محصولات معدنی، فلزات و محصولات نباتی و مواد پلاستیکی هستند.

شکل ۱_ اینفوگرافیک پنج شریک اول تجاری بلاروس

در گردآوری اطلاعات تجاری بلاروس از سایت ITC با کلمه Area NES^۱ مواجه می‌شویم که طبق تعریف این سایت به مجموعه‌ای از شرکای تجاری است که نام آن‌ها از جهت نوع تجارت و ارتباط فی مابین دو کشور، توسط کشور گزارش‌دهنده (بلاروس) محفوظ شده است.

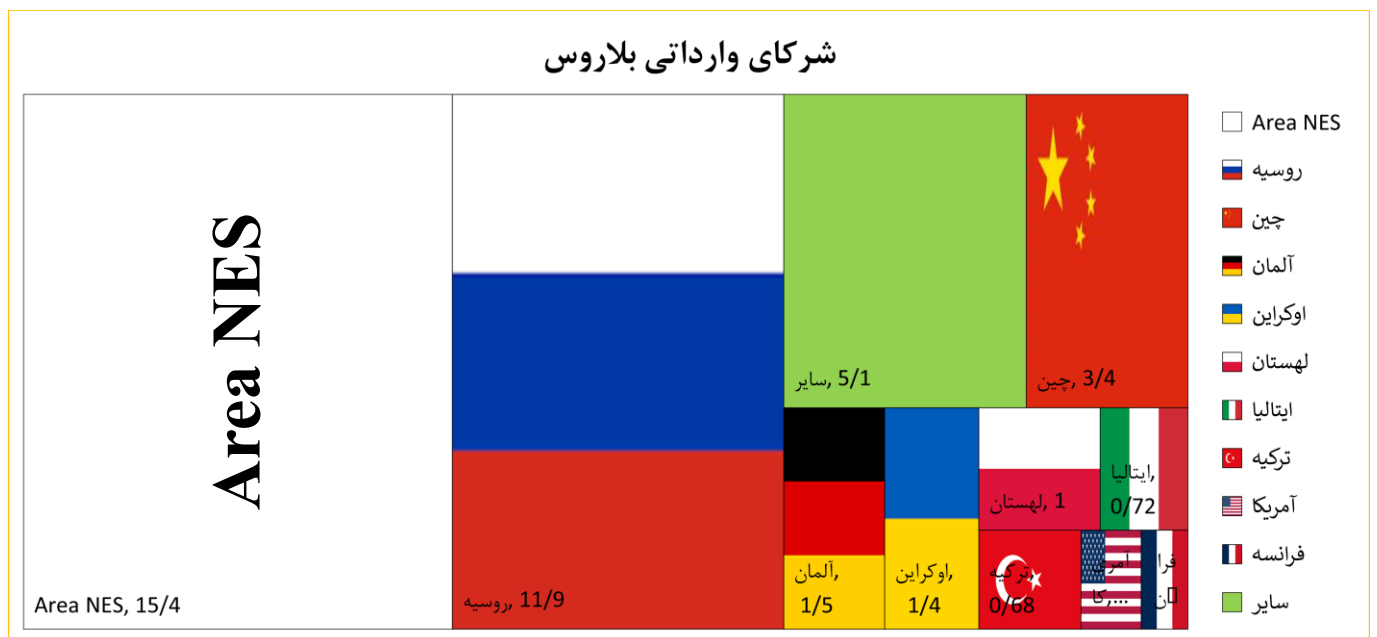
جدا از کشورها و تجارت‌های مخفی شده آن‌ها در بخش واردات، روسیه با ۲۸،۵٪، چین با ۸،۱٪، آلمان ۳،۶٪ و اوکراین با ۳،۳٪ بزرگترین شرکای وارداتی بلاروس و در بخش صادرات روسیه با ۳۴،۹٪، لهستان ۳،۸٪، اوکراین ۳٪ و لیتوانی با ۲،۸٪ بزرگترین شرکای صادراتی آن هستند. لازم به ذکر است برخی از این تجارت‌ها که به صورت مخفی هستند و تحت نام Area NES ثبت شده‌اند، بیشترین سهم تجارت در هر دو بخش واردات و صادرات بلاروس را به ترتیب ۳۶،۸٪ و ۴۱،۱٪ سهم در سال ۲۰۲۱ دارا می‌باشند.

^۱ not elsewhere specified

جدول ۳- ده شریک اول وارداتی بلاروس در سال ۲۰۲۱

ردیف	کشور	ارزش واردات (میلیارد دلار)	عمده کالا	سهم از واردات کل (%)
۱	Area NES	۱۵,۴	کالاهایی که در جای دیگری مشخص نشده است، خودرو و وسایل نقلیه، ماشین آلات برقی، منسوجات آماده، قهوه و چای، محصولات شیمیایی گوناگون	۳۶,۸
۲	روسیه	۱۱,۹	آهن و استیل، ماشین آلات مکانیکی و برقی، پلاستیک و اشیاء ساخته شده از آن	۲۸,۵
۳	چین	۳,۴	ماشین آلات مکانیکی و برقی، خودرو و وسایل نقلیه، کفش	۸,۱
۴	آلمان	۱,۵	ماشین آلات مکانیکی و برقی، پلاستیک و اشیاء ساخته شده از آن، دارو	۳,۶
۵	اوکراین	۱,۴	آهن و استیل، آخال و تفاله صنایع غذایی، دانه و میوه های روغنی، لوکوموتیو و تجهیزات راه آهن	۳,۳
۶	لهستان	۱	ماشین آلات مکانیکی و برقی، پلاستیک و اشیاء ساخته شده از آن، میوه مرکبات، کاغذ و مقوا	۲,۴
۷	ایتالیا	۰,۷۲	ماشین آلات مکانیکی و برقی، دارو، اثاث خانه، پلاستیک و اشیاء ساخته شده از آن	۱,۷
۸	ترکیه	۰,۶۸	پوشاک، پارچه های حلقوی، میوه و مرکبات، ماشین آلات مکانیکی	۱,۶
۹	آمریکا	۰,۴۰	ماشین آلات مکانیکی، خودرو و وسایل نقلیه، دارو و محصولات شیمیایی گوناگون	۱,۰
۱۰	فرانسه	۰,۳۱	دارو، محصولات شیمیایی گوناگون، اسانس، عطر و مواد آرایشی، ماشین-آلات مکانیکی	۰,۷

منبع: ITC

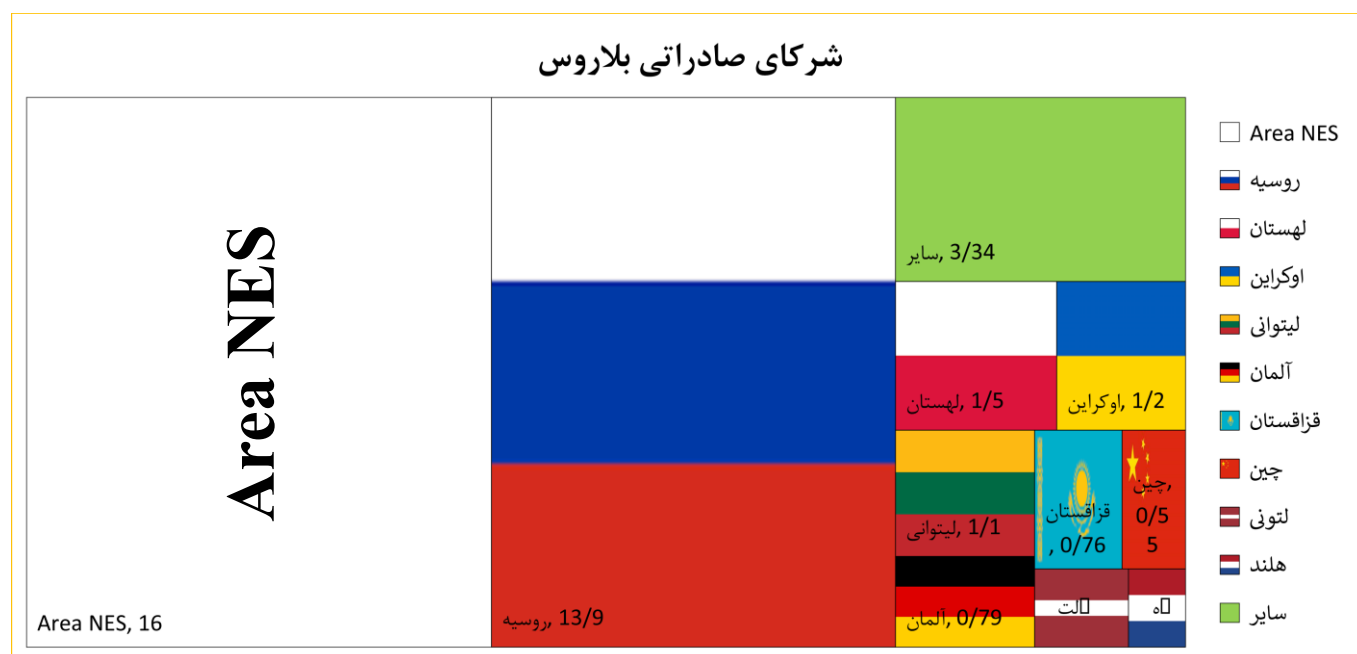

شکل ۲- شرکای وارداتی بلاروس و ارزش واردات آنها در سال ۲۰۲۱

جدول ۴-۵- شریک اول صادراتی بلاروس در سال ۲۰۲۱

ردیف	کشور	ارزش صادرات (میلیارد دلار)	عمده کالا	سهم از صادرات کل (%)
۱	Area NES	۱۶	کالاهایی که در جای دیگری مشخص نشده است، انواع نوشیدنی و سرکه، اسانس، عطر و مواد آرایشی، کاکائو و فرآورده‌های آن، دستگاه اپتیک، کنترل و دقت‌سنجی، خودرو و وسایل نقلیه	۴۰,۱
۲	روسیه	۱۳,۹	لبنیات، ماشین‌آلات مکانیکی و برقی، خودرو و وسایل نقلیه	۳۴,۹
۳	لهستان	۱,۵	انواع چوب، لوکوموتیو و تجهیزات راه‌آهن، آهن و استیل، اثاث خانه	۳,۸
۴	اوکراین	۱,۲	ماشین‌آلات مکانیکی، انواع چوب، محصولات شیمیایی گوناگون	۳,۰
۵	لیتوانی	۱,۱	انواع فلزات و مصنوعات آن، ماشین‌آلات مکانیکی، انواع چوب، موم و روغن حیوانی و نباتی	۲,۸
۶	آلمان	۰,۷۹	انواع چوب، اثاث خانه، آهن و استیل، ماشین‌آلات برقی	۲,۰
۷	قزاقستان	۰,۷۶	گوشت و لبنیات، ماشین‌آلات مکانیکی، اثاث خانه، لوکوموتیو و تجهیزات راه‌آهن	۱,۹
۸	چین	۰,۵۵	گوشت و لبنیات، انواع چوب، شکر، موم و روغن حیوانی و نباتی	۱,۴
۹	لتونی	۰,۴۶	انواع چوب، موم و روغن حیوانی و نباتی، انواع فلزات و مصنوعات آن	۱,۲
۱۰	هلند	۰,۲۸	انواع چوب، آهن و استیل، دستگاه اپتیک، کنترل و دقت‌سنجی	۰,۷

منبع: ITC

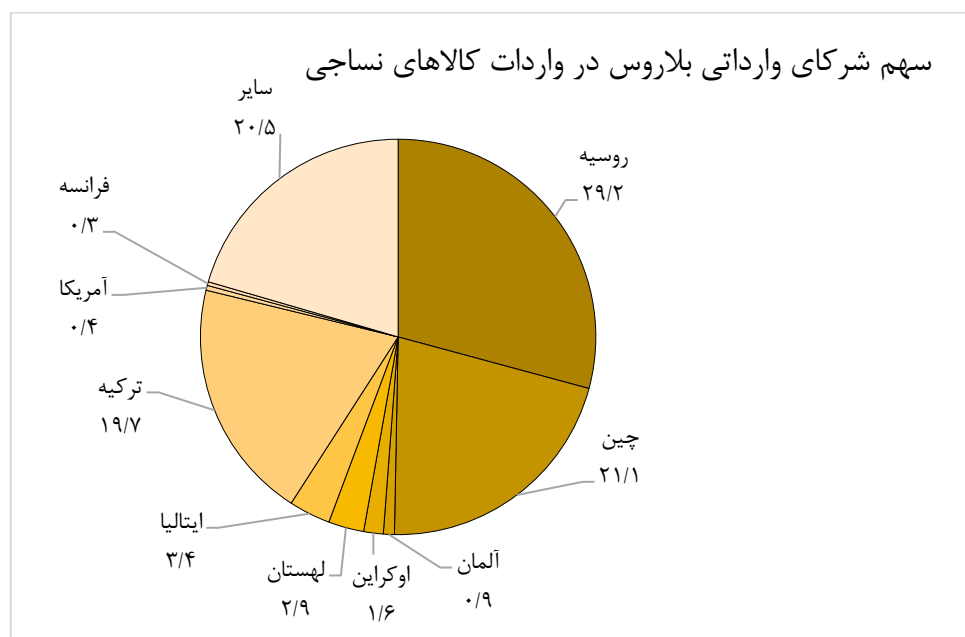
شکل ۳- شرکای صادراتی بلاروس و ارزش صادرات آن‌ها در سال ۲۰۲۱

در این قسمت ۱۰ شریک اول بخش واردات و صادرات بلاروس را از حیث صنعت نساجی مورد بررسی قرار می‌دهیم تا دریابیم هر کدام از این کشورها چه مقدار کالای نساجی با بلاروس تجارت کرده و این مقدار چه سهم از تجارت نساجی و تجارت کل دارد.

جدول ۵_ واردات نساجی ده شریک اول وارداتی بلاروس در سال ۲۰۲۱

ردیف	کشور	ارزش واردات نساجی (میلیون دلار)	سهم از واردات کل	سهم از واردات بخش نساجی
۱	روسیه	۴۲۲,۱	٪۱	۲۹,۲٪
۲	چین	۳۰۵,۶	٪۰,۷	٪۲۱,۱
۳	آلمان	۱۴,۴	ناچیز	٪۰,۹
۴	اوکراین	۲۳,۴	ناچیز	٪۱,۶
۵	لهستان	۴۳,۲	٪۰,۱	٪۲,۹
۶	ایتالیا	۴۹,۵	٪۰,۱	٪۳,۴
۷	ترکیه	۲۸۴,۶	٪۰,۶	٪۱۹,۷
۸	آمریکا	۵,۸	ناچیز	٪۰,۴
۹	فرانسه	۵,۲	ناچیز	٪۰,۳

منبع: ITC

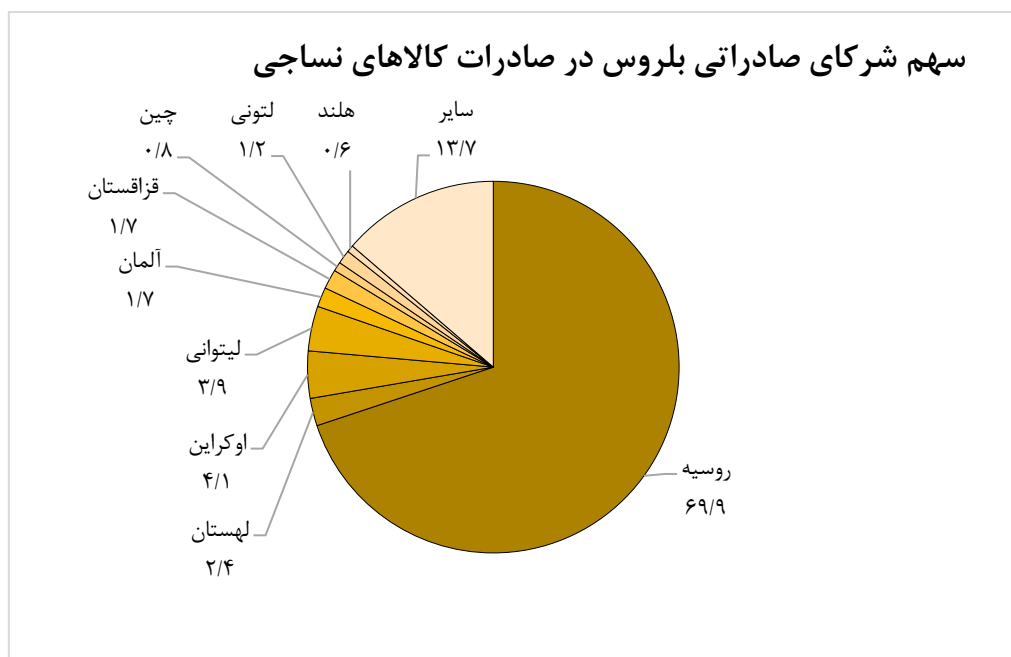

شکل ۴_ سهم شرکای وارداتی بلاروس از واردات کالاهای نساجی

جدول ۶_ صادرات نساجی ده شریک اول صادراتی بلاروس در سال ۲۰۲۱

ردیف	کشور	ارزش صادرات نساجی (میلیون دلار)	سهم از صادرات کل	سهم از صادرات بخش نساجی
۱	روسیه	۱۰۰۰,۳	٪۲,۵	٪۶۹,۹
۲	لهستان	۳۵	ناچیز	٪۲,۴
۳	اوکراین	۵۹,۴	٪۰,۱	٪۴,۱
۴	لیتوانی	۵۶,۶	٪۰,۱	٪۳,۹
۵	آلمان	۲۴,۵	ناچیز	٪۱,۷
۶	قزاقستان	۲۵,۵	ناچیز	٪۱,۷
۷	چین	۱۲,۲	ناچیز	٪۰,۸
۸	لتونی	۱۷,۷	ناچیز	٪۱,۲
۹	هلند	۹,۴	ناچیز	٪۰,۶

منبع: ITC

شکل ۵_ سهم شرکای صادراتی بلاروس از صادرات کالاهای نساجی

به علت ناقص بودن اطلاعات مربوط به کشور ایران در سایت ITC جهت بررسی تجارت ایران با بلاروس از اطلاعات ثبت شده در گمرک ایران مورد استفاده قرار گرفت و به شکل جدول زیر گردآوری شده است.

جدول ۷- تجارت بلاروس با ایران در سال ۱۴۰۱

ارزش نساجی (هزار دلار)	عمده کالا	ارزش تجارت (میلیارد دلار)	تجارت
۲۱۱۷۸,۵	الیاف و نخ سنتتیک، ماشین آلات مکانیکی و برقی	۴۳,۶۶	واردات ایران از بلاروس
۲۹۹,۹	مواد غذایی، محصولات شیمیایی، پلاستیک و اشیاء ساخته شده از آن	۱۵,۱۱	صادرات ایران به بلاروس

منبع: گمرک

همان‌طور که از بخش عمده کالاهای تجارت یافته بلاروس با شرکای تجاری خود مشخص می‌باشد، عمده کالاهای وارد شده به این کشور در دسته‌ی ماشین‌آلات برقی و مکانیکی، قطعات و متفرعات آن‌ها به همراه گروه کالایی محصولات شیمیایی و صنایع وابسته به آن می‌باشد. در مقابل در بخش صادرات این کشور، عمده کالاهای صادراتی را محصولات معدنی از جمله سوخت و محصولات گیاهی مثل میوه و سبزیجات را تشکیل می‌دهد. در جداول زیر آمار به دست آمده از سایت ITC در سال ۲۰۲۱، ۵ گروه کالایی اول تجارت یافته وارداتی و صادراتی این کشور به تفکیک به همراه ارزش تجارت یافته و سهم گروه کالایی از کل تجارت قرار گرفته شده است.

جدول ۸- عمده کالاهای وارداتی بلاروس در سال ۲۰۲۱

درصد نسبت به کل واردات	ارزش واردات میلیارد دلار	عمده کالا	ردیف
۳۵,۴٪	۱۴,۸۲	-	کالاهایی که در جای دیگری مشخص نشده است (۹۹)
۱۵,۱٪	۶,۳۵	ماشین آلات و وسایل مکانیکی ، دیگ بخار و ... ۴۶,۳٪، ماشین آلات و وسایل برقی ۵۳,۷٪	ماشین آلات الکتریکی و مکانیکی (۸۴و۸۵)
۱۱,۳٪	۴,۷۳	آهن و استیل ۴۹,۲٪، مصنوعات از آهن و استیل ۲۲,۳٪، آلومینیوم و مصنوعات آن ۱۰,۶٪	فلزات و مصنوعات آن (۷۲ ... ۸۳)
۵,۸٪	۲,۴۳	دارو ۴۰,۳٪، محصولات شیمیایی گوناگون ۱۸,۷٪، اسانس، عطر و مواد آرایشی ۱۳,۱٪، صابون، فرآورده‌های شست‌وشو، موم دوندانسازی و ... ۱۱,۹٪	محصولات صنایع شیمیایی (۲۸ ... ۳۸)
۵٪	۲,۱۰	وسایل نقلیه زمینی و متفرعات آن ۸,۶٪، لوکوموتیو و اجزار راه آهن ۱۳,۸٪	وسایل نقلیه زمینی، هوایی و آبی (۸۶ ... ۸۹)
۴,۶٪	۱,۹۵	مواد پلاستیکی و اشیای ساخته شده ۸۱,۶٪، کائوچو و اشیای ساخته شده ۱۸,۴٪	مواد پلاستیکی (۳۹و۴۰)

منبع: ITC

جدول ۹- عمده کالاهای صادراتی بلاروس در سال ۲۰۲۱

درصد نسبت به کل صادرات	ارزش صادرات میلیارد دلار	عمده کالا	ردیف
۴۰,۲٪	۱۶,۰۴	-	کالاهایی که در جای دیگری مشخص نشده است (۹۹)
۹,۶٪	۳,۸۵	لبنیات ۷۰,۵٪، گوشت و احشای خورراکی ۲۴,۹٪، ماهی و سایر آبزیان ۳,۹٪	حیوانات زنده و محصولات حیوانی (۱ ... ۵)
۸,۱٪	۳,۲۵	ماشین آلات و وسایل مکانیکی ، دیگ بخار و ... ۵۶,۵٪، ماشین آلات و وسایل برقی ۴۳,۵٪	ماشین آلات الکتریکی و مکانیکی (۸۴و۸۵)
۸٪	۳,۲۰	آهن و استیل ۴۱,۸٪، مصنوعات از آهن و استیل ۳۴,۹٪، آلومینیوم و مصنوعات آن ۱۰,۳٪	فلزات و مصنوعات آن (۷۲ ... ۸۳)
۵,۸٪	۲,۳۳	چوب و اشیای چوبی ۹۹,۷٪، مصنوعات حصیربافی و سبذبافی ۰,۳٪	چوب و مصنوعات آن (۴۴ ... ۴۶)
۳٪	۱,۲۱	مبلمان و سایر لوازم منزل ۸۵,۶٪، لوازم ورزش، اسباب بازی و ... ۹,۷٪	کالاهای و مصنوعات گوناگون (۹۴ ... ۹۶)

منبع: ITC

صنعت نساجی بلاروس زیر مجموعه‌ی صنعت سبک بلاروس قرار دارد، صنایع سبک بلاروس ۲۸ الی ۳۰٪ کل تولیدات محصولات غیر خوراکی را تشکیل می‌دهند. بزرگترین سازمان این صنعت بلگپرام^۱ است که ۸۰٪ از حجم تولیدات صنایع سبک را زیر نظر دارد و حدود ۵۰۰ شرکت و ۵ هزار محصول را تحت پوشش می‌دهد. صنعت نساجی بلاروس حدود ۴۸,۸٪ از کل صنایع سبک بلاروس را تشکیل می‌دهد. صنعت نساجی بلاروس متشکل از ۱۴۰۰ شرکت است و بیش از ۱۵۰ هزار نفر در آن مشغول به کار هستند [۵].

عمده محصولات که در صنعت نساجی بلاروس تولید می‌گردد شامل: الیاف کتان، نخ (از پنبه، کتان، پشم و الیاف غیر طبیعی)، پارچه (از پنبه، کتان، پشم و ابریشم)، انواع پوشاک کشفاب، انواع محصولات از پر، کفش چرم و انواع محصولات چرمی و کفیوش می‌باشد [۵].

صنعت چرم و کفش یکی از قدیمی‌ترین صنایع در بلاروس هستند. در ابتدا این بخش متشکل از کارگاه‌های کوچک بود که تولیدات تماماً توسط نیروی انسانی صورت می‌گرفت. از سال ۱۸۸۰ به تدریج این کارگاه‌ها بزرگ شدند. شهر سومرگان^۲ مرکز تولید محصولات چرمی بلاروس است. این چرم‌ها عمدتاً از پوست خوک و گاو تامین می‌شود. در سال‌های اخیر این صنعت با تامین مواد اولیه مواجه شده است. صنعت بافندگی گردباف یکی از بخش‌های مهم صنعت سبک جمهوری بلاروس است و ۲۵ درصد از تولیدات آن را تشکیل می‌دهد. محصولات بافتنی سرعت بالای تولید آن و طیف گسترده‌ای از محصولات و پارچه‌ها را برای استفاده خانگی و فنی از پیش تعیین کرده است [۵].

صنعت نساجی یکی از هنرهای باستانی بلاروس است. یکی از کالاهای سنتی این صنعت کمر بند سلوکاک^۳ است. این کمر بند با رنگ‌های اسلاویک (عمدتاً سفید و قرمز) بافته می‌شود و با نخ‌های طلایی تزئین می‌گردد. از این کمر بند به عنوان یک هدیه دیپلماتیک در روابط سیاسی با همسایگان این کشور استفاده می‌گردد. این کمر بندها دورو و از ابریشم هستند و در ابعاد طول ۴ متر و عرض ۵۰ سانتی‌متر بافته می‌شوند. لبه کناری این کمر بندها باریک است و قسمت میانی آن از طرح‌های گل بابونه، برگ بلوط، برگ افرا و ... طراحی شده است [۶].

شکل ۶- کمر بند سلوکاک بلاروس

^۱ Bellegprom

^۲ Smorgon

^۳ Slucak belt

مواد اصلی کالاهای نساجی بلاروس عمدتاً ابریشم، کتان، پشم و کنف است. برای رنگرزی این محصولات از رنگ‌های طبیعی گل‌ها، برگ گیاهان و پوست درختان استفاده می‌شود که در مجموع این رنگ‌ها، فام روشن وجود ندارد. در انتها قرن نوزدهم رنگ‌های پیچیده‌تر و صنعتی که فام‌های روشن داشتند در صنعت راه پیدا کردند. به طور سنتی برای سفید نمودن نخ‌های بافته شده، ابتدا آن‌ها را در یک ظرف چوبی بلند^۱ قرار می‌دادند و با آب جوش و قلیایی خیس می‌کردند. سپس محلول را از طریق یک دریچه در پایین این ظرف تخلیه می‌نمودند و نخ‌ها را در آب می‌شستند و با چوبی به نام پرالنیک^۲ آن‌ها را می‌کوبیدند و در رودخانه آبکشی می‌کردند. سپس برای خشک کردن نخ‌ها را زیر نور خورشید می‌گذاشتند. این روش تا اواسط قرن بیستم وجود داشت و بعد از آن سفید کردن با مواد شیمیایی جایگزین شد [۶].

باتوجه به اطلاعات گزارش شده توسط Statista، پیش‌بینی می‌شود صنعت نساجی و کفش بلاروس در سال ۲۰۲۴ به درآمد ۱۱۲ میلیون دلار و درآمد سرانه ۱۱،۹ دلار برسد و بازار آن تا سال ۲۰۲۸ با نرخ ۲،۹۳٪ رشد کند. در حالی که درآمد چین در این سال (۲۰۲۴) برابر با ۴۰،۸ میلیارد دلار برآورد شده است [۷].

وزارت صنایع سبک بلاروس، جهت رشد صنعت نساجی خود از برنامه توسعه پنج ساله (۲۰۲۱-۲۰۲۵) صنعت سبک رونمایی کرد. عمده این طرح بر تولید چرم و کتان تمرکز دارد. شامل راه‌اندازی یک هلدینگ عمودی در حوزه کتان در بلاروس، ساخت و راه‌اندازی تاسیسات جدید تولید، مکانیزاسیون کارخانجات این صنعت و افزایش تولید پارچه‌های پلی‌استر، نخ، مواد عایق حرارتی، کامپوزیت و منسوجات بی‌بافت می‌باشد [۸].

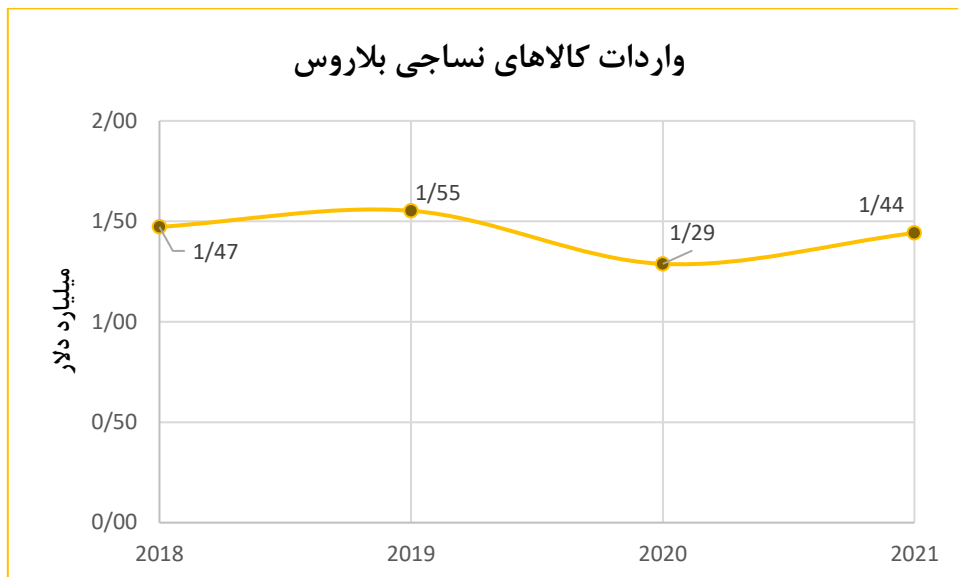
تجارت نساجی و پوشاک

در نمودارهای زیر اطلاعات به دست آمده از میزان تجارت صنعت نساجی بلاروس از سایت ITC در طی ۵ سال اخیر گردآوری شده است. این صنعت هم در بخش واردات تغییرات چشمگیری نداشت است و در بخش صادرات با رشد ۱۰٪ همراه بوده است. در بخش واردات عمده واردات پارچه‌های حلقوی (۶۰) با سهم ۱۵٪، پوشاک کشباف (۶۱) با سهم ۱۵٪، پوشاک غیر کشباف (۶۲) با سهم ۱۴٪، منسوجات آماده (۶۳) با سهم ۱۲٪ و منسوجات فیلامنتی از الیاف سنتزی و مصنوعی (۵۴) با سهم ۱۱٪ بوده است. در بخش صادرات عمده کالاهای صادر شده از پوشاک غیر کشباف (۶۲) با سهم ۱۸٪، پوشاک کشباف (۶۱) با سهم ۱۷٪، منسوجات از الیاف سنتزی و مصنوعی با سهم ۱۴٪، منسوجات فیلامنتی از الیاف سنتزی و مصنوعی (۵۴) با سهم ۱۲٪ و منسوجات آماده (۶۳) با سهم ۷٪ بوده است.

^۱ zhlukta

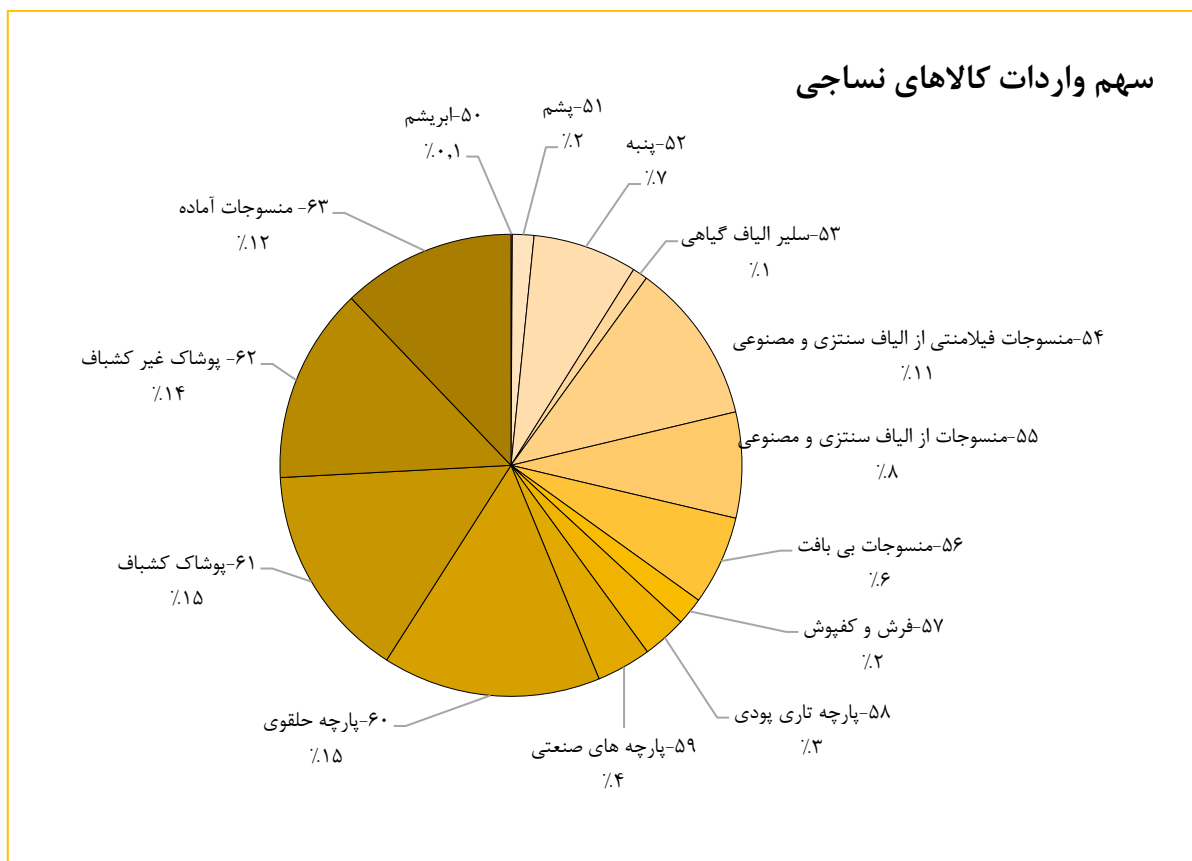
^۲ pral'nik

واردات کالاهای نساجی بلاروس

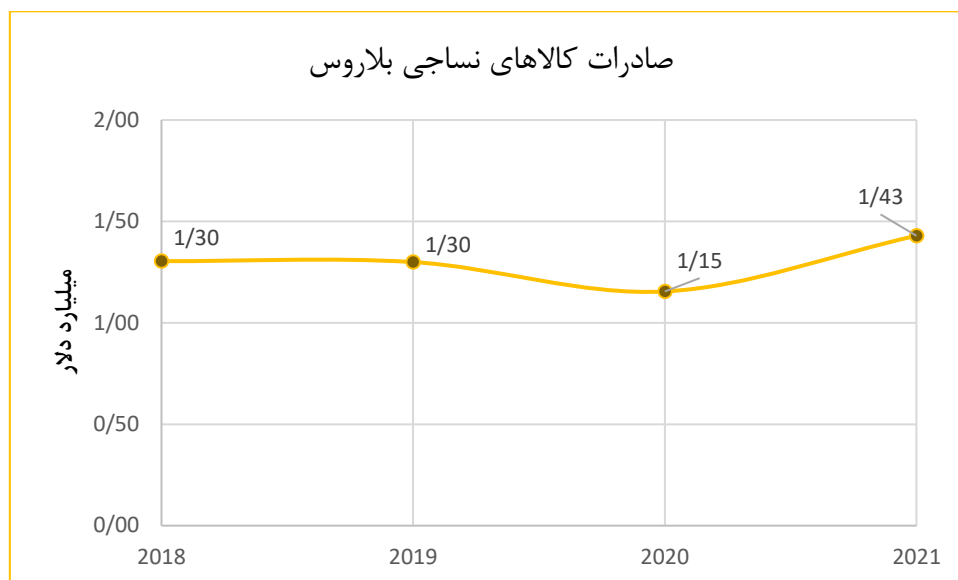

شکل ۷_ ارزش واردات نساجی بلاروس از سال ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۱ میلادی

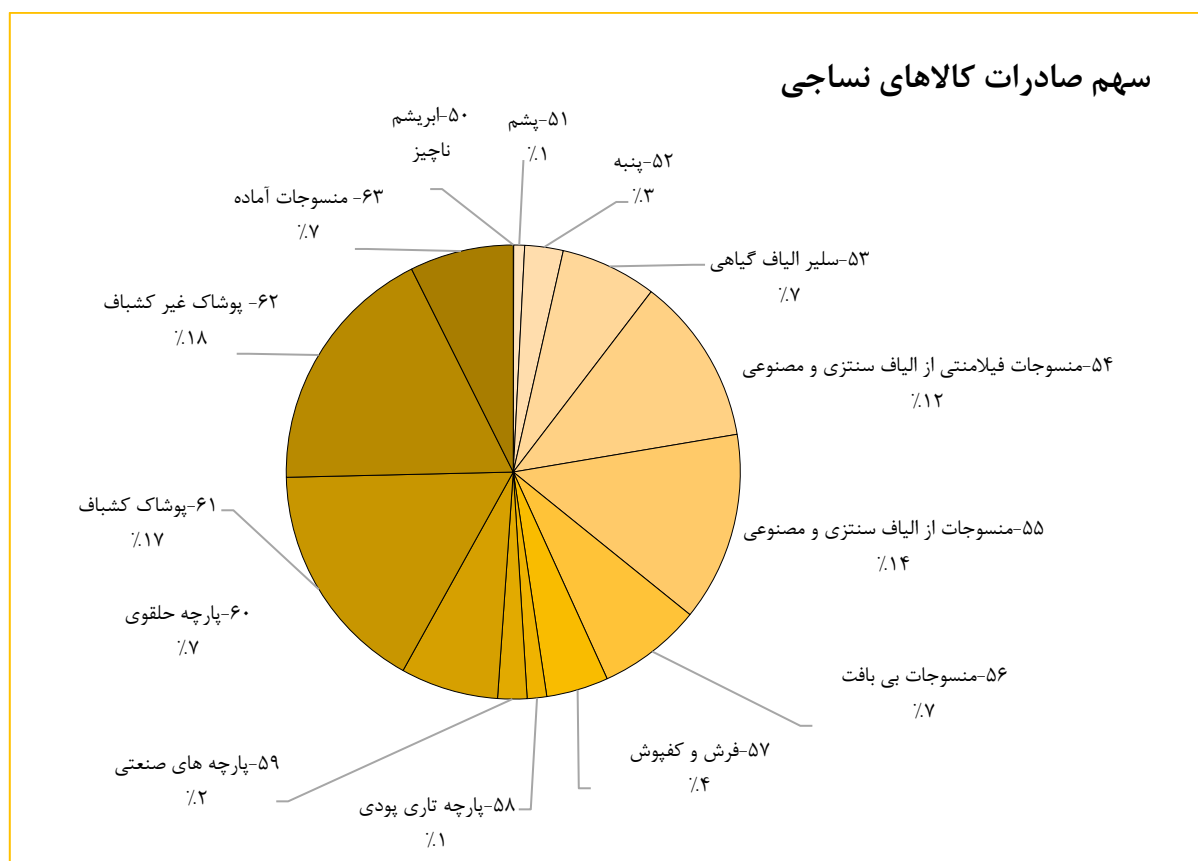
سهم واردات کالاهای نساجی

شکل ۸_ توزیع کد تعرفه های گمرکی بخش واردات نساجی و پوشاک بلاروس در سال ۲۰۲۱

شکل ۹- ارزش صادرات نساجی بلاروس از سال ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۱ میلادی

شکل ۱۰- توزیع کد تعرفه های گمرکی بخش صادرات نساجی و پوشاک بلاروس در سال ۲۰۲۱

در جداول زیر، عمده کالاهای وارد و صادر شده بلاروس در بخش نساجی از سایت ITC گردآوری شده است. در این جداول گروه کالاهای نساجی و زیر گروه‌های هر کدام که در تجارت جمهوری آذربایجان سهم بزرگی داشته‌اند به همراه ارزش تجارت در ۴ سال میلادی اخیر و عمده شرکای تجاری آن کالا و سهم هر کشور در سال ۲۰۲۱ گردآوری شده است. جدول ۱۰ شامل اطلاعات مذکور در بخش واردات و جدول ۱۱ شامل این اطلاعات در بخش صادرات است. باتوجه به جداول در بخش واردات شرکای تجاری اول شامل روسیه، چین و ترکیه و در بخش صادرات شامل روسیه می‌باشد.

جدول ۱۰_ عمده کالاهای وارداتی نساجی بلاروس

کد تعرفه	گروه کالا	سهم از گروه کالا در سال ۲۰۲۱	ارزش واردات (میلیون دلار)				مبدا وارداتی
			۲۰۲۲	۲۰۲۱	۲۰۲۰	۲۰۱۹	
۶۰	۶۰۰۶ سایر پارچه‌های کشباف	٪۶۶٫۷	۳۴۷٫۵	۲۲۰٫۲	۲۱۲٫۶	۲۱۸٫۵	ترکیه ٪۴۳٫۲، چین ٪۳۹٫۵
	۶۰۰۱ پارچه کشباف پرزبلند	٪۱۲٫۷					
	۶۰۰۴ پارچه کشباف با ۵٪ و بیشتر نخ کشستان	٪۱۲٫۷					
۶۱	۶۱۱۵ جوراب کشباف	٪۲۳٫۳	۸۲٫۲	۲۱۷٫۸	۱۶۴٫۸	۲۳۷٫۲	روسیه ٪۴۲٫۵، چین ٪۱۷٫۷، ترکیه ٪۱۷٫۲
	۶۱۱۰ پیراهن، پولیور، جلیقه کشباف	٪۲۲٫۷					
۶۲	۶۲۰۴ لباس به صورت دست زنانه (ژاکت، شلوار...)	٪۲۷٫۹	۷۳٫۶	۱۹۷٫۵	۱۵۷٫۷	۲۱۸	روسیه ٪۴۳٫۳، ترکیه ٪۱۷، چین ٪۱۳٫۷
	۶۲۰۳ لباس به صورت دست مردانه (ژاکت، شلوار...)	٪۱۸٫۴					
۶۳	۶۳۰۹ لباس و سایر شیا مستعمل	٪۳۵٫۸	۱۳۰٫۶	۱۷۵٫۱	۱۹۵	۲۰۴٫۲	چین ٪۲۲٫۳، روسیه ٪۱۸٫۴، Area Nes ٪۱۴٫۵
	۶۳۰۲ کالای خواب، رومیزی ...	٪۲۱٫۶					
	۶۳۰۷ منسوجات آماده (پشه بند، جلیقه، کمر بند، ماسک)	٪۲۱٫۳					
۵۴	۵۴۰۷ پارچه فیلامنتی تار پودی	٪۴۸٫۲	۱۳۸٫۸	۱۶۳٫۱	۱۲۷٫۹	۱۷۷٫۱	چین ٪۳۳، روسیه ٪۲۰٫۸، ترکیه ٪۱۵٫۴
	۵۴۰۲ نخ فیلامنتی سنتتیک	٪۳۵٫۲					

منبع: ITC

جدول ۱۱_ عمده کالاهای صادراتی نساجی بلاروس

مقاصد صادراتی	ارزش صادرات (میلیون دلار)				سهام از گروه کالا در سال ۲۰۲۱	گروه کالا	کد تعرفه	
	۲۰۲۲	۲۰۲۱	۲۰۲۰	۲۰۱۹				
روسیه ۸۳,۷٪، لتونی ۴,۱٪	۲۹,۴	۲۵۶,۹	۲۰۵,۹	۲۵۰,۱	۲۶,۱٪	لباس به صورت دست زنانه (ژاکت، شلوار...)	۶۲۰۴	۶۲
					۲۰,۲٪	لباس به صورت دست مردانه (ژاکت، شلوار...)	۶۲۰۳	
روسیه ۷۸,۴٪، لیتوانی ۶,۸٪	۳۵,۷	۲۳۶,۷	۱۸۱,۲	۲۳۱,۵	۴۳,۸٪	جوراب کشفاف	۶۱۱۵	۶۱
					۱۱,۶٪	لباس به صورت دست زنانه (ژاکت، شلوار...)	۶۱۰۴	
					۱۱,۵٪	پیراهن، پولیور، جلیقه کشفاف	۶۱۱۰	
روسیه ۵۹,۶٪، ترکیه ۹,۵٪	۵۴,۱	۱۹۲,۴	۱۴۸,۶	۱۸۴,۹	۵۵,۳٪	الیاف استیپل سنتتیک	۵۵۰۳	۵۵
					۱۶,۶٪	نخ ریسیده از الیاف سنتتیک	۵۵۰۹	
روسیه ۵۱,۲٪، هلند ۷,۴٪	۳۵,۴	۱۷۰,۷	۱۲۷,۴	۱۷۴,۷	۷۹,۳٪	نخ فیلامنتی سنتتیک	۵۴۰۲	۵۴
					۱۸,۴٪	پارچه تارپودی فیلامنتی	۵۴۰۷	
روسیه ۶۵,۸٪، لهستان ۱۰,۸٪	۱۵,۳	۱۰۵,۹	۹۴	۷۳,۶	۷۵,۴٪	منسوجات بی‌بافت اندود شده	۵۶۰۳	۵۶
					۶,۹٪	نمد اندود شده	۵۶۰۲	

منبع: ITC

تجارت ماشین آلات نساجی بلاروس

باتوجه به آمارهای به دست آمده از سایت ITC در سه سال میلادی اخیر، عمده واردات ماشین آلات نساجی کشور بلاروس عمدتاً از کشورهایمانند آلمان و چین بوده است. باتوجه به ارزش واردات ثبت شده ملاحظه می‌گردد، بیشتر سرمایه‌گذاری این کشور بر بخش‌های ریسندگی، ماشین‌های کمکی، قطعات و ملزومات و دوزندگی است.

(لازم به ذکر است به علت جنگ پیش آمده در ابتدای سال ۲۰۲۲ میان اوکراین و روسیه و قرار گرفتن بلاروس در سمت روسیه سبب شده است تا اطلاعات ثبت شده از واردات ماشین آلات این کشور در سال ۲۰۲۲ در سایت ITC طبق اطلاعات آینه‌ای ثبت شده توسط شرکای تجاری آن می‌باشد)

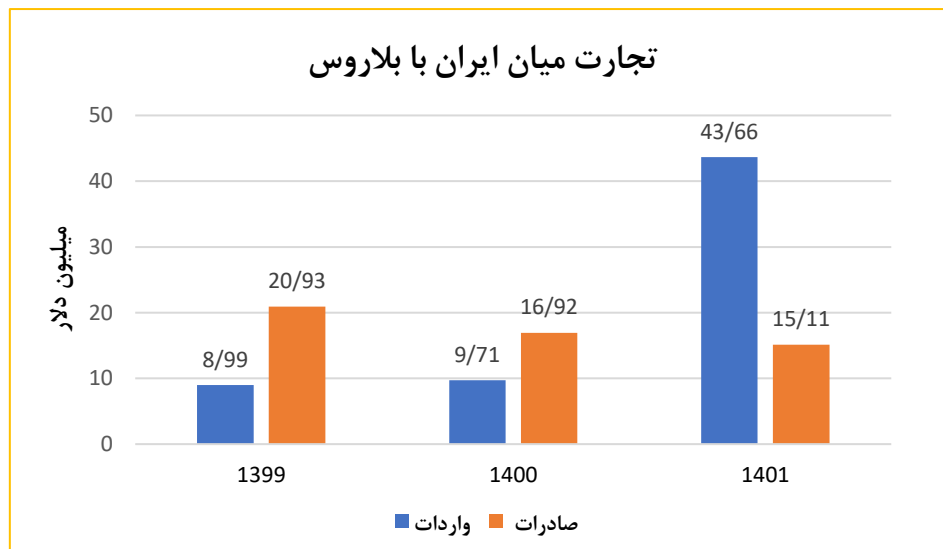
جدول ۱۲- ارزش واردات ماشین آلات نساجی بلاروس برحسب میلیون دلار

کشور صادرکننده	ارزش واردات (هزار دلار)			تعریف	کد تعرفه
	۲۰۲۲	۲۰۲۱	۲۰۲۰		
ایتالیا، بلژیک، چین	۳۱	۲	۲۶۲۲	ماشین آلات ذوب ریزی، کشش، تکسچرایزینگ و برش الیاف مصنوعی	۸۴۴۴
ایتالیا، فرانسه، اسپانیا	۱۸۵۵	۱۴۴۸۹	۸۶۱۴	ماشین آلات ریسندگی، تابندگی و سایر ماشین آلات تولید نخ	۸۴۴۵
آلمان، کره جنوبی، چین	۵۶۴	۱۳۷۰	۳۰۱۳	ماشین آلات بافندگی تاری و پودی	۸۴۴۶
آلمان، چین، بلژیک	۱۰۲۱	۳۱۰۸	۲۰۸۵	ماشین آلات بافندگی حلقوی	۸۴۴۷
آلمان، چین، روسیه	۳۰۵۰	۴۰۱۳	۴۱۶۰	قطعات، ملزومات، ماشین آلات و دستگاه‌های کمکی برای ماشین آلات نساجی	۸۴۴۸
چین، لهستان، ژاپن	۱۶۱	۴۹۲	۲۱۸۱	ماشین آلات تولید و تکمیل منسوجات بی بافت و نمدی	۸۴۴۹
روسیه، ایتالیا، ترکیه	۶۷۵۵	۱۴۰۷۹	۱۷۸۹۰	ماشین آلات پاک کردن، چلانیدن، آغشته کردن و اندودن، خشک کردن، پرس کردن، اتو کردن، آهار زدن، رنگ کردن، پیچیدن، باز کردن، تا کردن و ...	۸۴۵۱
چین، روسیه، ژاپن	۳۹۶۱	۱۲۰۷۲	۹۸۵۸	چرخ دوزندگی، غیر از ماشین‌های دوخت اوراق	۸۴۵۲

منبع: ITC

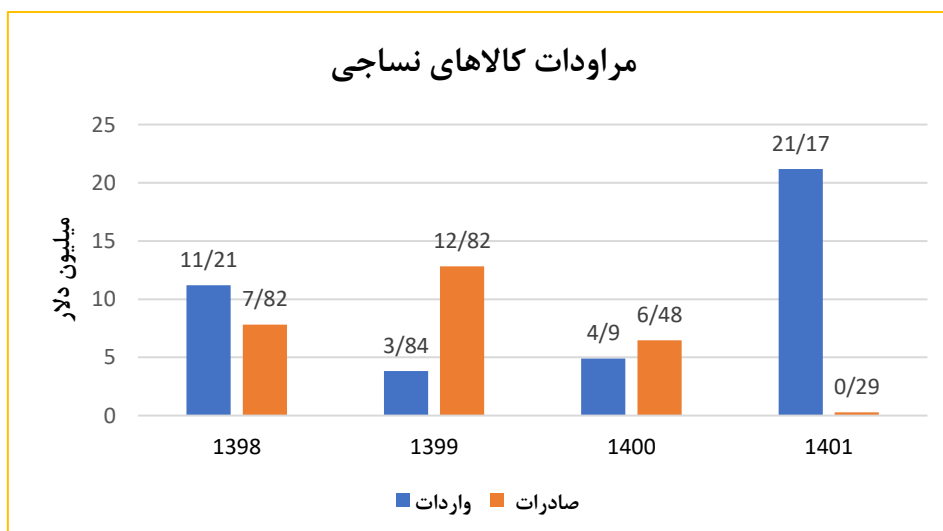
از سال ۱۹۷۹ روابط خارجی بین ایران و بلاروس آغاز گردید و در سال ۲۰۲۳ با سفر رئیس جمهور این کشور به ایران و بازدید از چندین نمایشگاه داخلی، نقشه راه همکاری‌های همه‌جانبه و هشت سند همکاری در حوزه‌های مختلف تجاری، حمل و نقل، کشاورزی و فرهنگی میان دو کشور امضا شد که سبب افزایش روابط میان این دو کشور گردید.

با توجه به آمار به دست آمده از گمرک از تجارت فی‌مابین ایران و بلاروس که از سایت گمرک ایران استخراج شده است. در ۳ سال اخیر در روابط تجاری در بخش واردات و صادرات به ترتیب افزایش و کاهش یافته است. در سال ۱۴۰۱ واردات ایران از بلاروس برابر ۴۳,۶۶ میلیون دلار و صادرات ایران به بلاروس برابر با ۱۵,۱۱ میلیون دلار است. با توجه به این اطلاعات عمده کالاهای وارد شده از بلاروس به ایران شامل انواع الیاف و نخ سنتتیک و ماشین آلات مکانیکی و برقی است و عمده کالاهای صادر شده از ایران به این کشور شامل انواع مواد غذایی، مواد شیمیایی و پلاستیک است.

شکل ۱۱- تجارت ایران و بلاروس در ۳ سال اخیر بر حسب میلیارد دلار براساس آمار گمرک ایران

در بخش تجارت کالاهای نساجی، واردات ایران از این کشور با روند صعودی و در مقابل صادرات ایران به بلاروس با روند نزولی همراه بوده است. عمده کالاهای وارداتی الیاف و نخ سنتتیک عمدتاً نخ‌های فیلامتی پلی‌آمید (۵۵۰۲۱)، الیاف اکریلیک (۵۵۰۱۳) و نخ اکریلیک (۵۵۰۳۳) می‌باشد و در بخش صادرات عمده کالاهای صادر شده از ایران فرش ماشینی (۵۷۰۲۹) است.

شکل ۱۲- تجارت کالاهای نساجی ایران و بلاروس در از سال ۱۳۹۸ الی ۱۴۰۱

سهم نساجی در واردات ایران از بلاروس برابر با ۴۸,۴۸٪ سهم نساجی در صادرات ایران به بلاروس برابر با ۱,۹۱٪ است.

جدول ۱۳- وزن و ارزش واردات نساجی ایران از بلاروس از سال ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۱ برحسب هزارتن و میلیون دلار

۱۴۰۱		۱۴۰۰		۱۳۹۹		۱۳۹۸		کد تعرفه	واردات ایران
ارزش	وزن	ارزش	وزن	ارزش	وزن	ارزش	وزن		
۰,۲	۰,۰۷	-	-	-	-	۱,۷	۰,۴	۵۴	منسوجات فیلامنتی از الیاف سنتزی و مصنوعی
۲۰,۹	۷,۳	۴,۹۰	۱,۷۳	۳,۸۴	۱,۸۰	۹,۴	۴,۲	۵۵	منسوجات از الیاف سنتزی و مصنوعی
۲۱,۱۷	۷,۳۸	۴,۹۰	۱,۷۳	۳,۸۴	۱,۸۰	۱۱,۲۱	۴,۷		مجموع

جدول ۱۴- وزن و ارزش صادرات نساجی ایران به جمهوری آذربایجان از سال ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۱ برحسب تن و هزار دلار

۱۴۰۱		۱۴۰۰		۱۳۹۹		۱۳۹۸		کد تعرفه	صادرات ایران
ارزش	وزن	ارزش	وزن	ارزش	وزن	ارزش	وزن		
۲۹۹,۹	۴۶,۶۳	۶۴۷۴	۹۷۰,۹	۱۲۸۲۸	۲۰۰۵,۵	۷۸۲۰,۸	۱۰۳۱,۶	۵۷	فرش و کفپوش
-	-	-	-	۱,۳	۰,۴	-	-	۵۹	پارچه های صنعتی
-	-	۱۴	۹,۶	-	-	-	-	۶۳	منسوجات آماده
۲۹۹,۹	۴۶,۶۳	۶۴۸۸,۱	۹۸۰,۶	۱۲۸۲۹,۳	۲۰۰۶	۷۸۲۰,۸	۱۰۳۱,۶		مجموع

- [١] “Belarus,” *WorldData*. <https://www.worlddata.info/europe/belarus/index.php>
- [٢] “Belarus,” *Britannica*, ٢٠٢٤. <https://www.britannica.com/place/Belarus>
- [٣] T. Uk and P. Commission, “Priorities for ٢٠٢٣,” no. January, pp. ٢١–٢٣, ٢٠٢٣.
- [٤] “The Belarusian Economy Under Sanctions Since the Start of Russia’s War in Ukraine,” *sceeus*, ٢٠٢٣. <https://sceeus.se/en/publications/the-belarusian-economy-under-sanctions-since-the-start-of-russias-war-in-ukraine/>
- [٥] “Light industry in Belarus,” *justarrived*. <https://justarrived.by/en/catalog/light-industry>
- [٦] “Belarusian Textiles.” https://www.belarusguide.com/culture\visual_arts/Textile.html
- [٧] “Textile & Other Footwear - Belarus,” *STATISTA*. <https://www.statista.com/outlook/cmo/footwear/textile-other-footwear/belarus#revenue>
- [٨] “Belarus unveils five-year light industry plan,” *FIBER2FASHION*, ٢٠٢١. <https://www.fibre2fashion.com/news/textile-news/belarus-unveils-five-year-light-industry-plan-٢٧١٩٧٣-newsdetails.htm>

